

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ ТА ЗАБОРОНА ДИСКРИМІНАЦІЇ У СФЕРІ ПРАЦІ

Викладач:

Коваленко Олена Олександрівна

доктор юридичних наук, професор

кафедра цивільно-правових дисциплін і трудового права імені професора О.І. Процевського Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Автор понад 100 наукових та науково-методичних праць з трудового права

Учасник понад 60 науково-практичних конференцій з юриспруденції

* **Метою** викладання навчальної дисципліни «Правові проблеми забезпечення гендерної рівності та заборона дискримінації у сфері праці» є: формування у здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» предметних компетентностей, системи знань, вмінь та навичок в сфері правничих досліджень щодо забезпечення принципу рівності, заборони дискримінації, гарантування прав жінок й утвердження гендерної рівності у сфері праці, надання цілісного уявлення про наукову концепцію недискримінації за ознакою статі як засадничу цінність і правовий стандарт сучасного суспільства й юридичної науки й практично значущу категорію, забезпечену правовим захистом.

* Основними завданнями вивчення дисципліни «Правові проблеми забезпечення гендерної рівності та заборона дискримінації у сфері праці» є:

* 1. Отримання знань щодо теоретичних досліджень щодо забезпечення прав жінок, основних доктрин і принципів у сфері забезпечення гендерної рівності у сфері праці, наукового опанування змістовних та інституціональних аспектів функціонування відповідних механізмів в трудових відносинах.

* 2. Вивчення міжнародних стандартів для розкриття змісту принципу гендерної рівності у сфері праці в контексті наукових досліджень. Використовувати універсальні та регіональні стандарти гарантування недискримінації та забезпечення гендерної рівності в сфері праці у змісті наукових досліджень.

* 3. Застосування дослідницького підходу до вивчення національного правового механізму гарантування недискримінації та забезпечення гендерної рівності в сфері праці.

* 4. Формування навичок щодо наукового аналізу практичних справ в сфері забезпечення захисту прав жінок. Застосовувати дослідницькі навички на прикладах судових справ з огляду на розуміння принципу гендерної рівності та недискримінації у сфері праці.

* 5. Здійснювати наукове дослідження та академічне спілкування без використання гендерних стереотипів, мати негативне ставлення до проявів дискримінації та гендерної нерівності у наукових дослідженнях та науковому середовищі.

Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами:

- * **Модуль 1. Вступ до наукових досліджень у сфері заборони дискримінації та забезпечення ґендерної рівності.**
- * Тема 1. Ґендер, стать та сексуальність: поняття, особливості, відмінності.
- * Поняття та сутність ґендеру, статі та сексуальності. Становлення теорій ґендеру. Ґендерні стереотипи та ґендерні ролі. Поняття та види сексуальних орієнтацій: історія розвитку та сучасний стан; порівняльний аналіз з європейськими країнами.
- * Тема 2. Теорія ґендеру.
- * Ґендерні ролі як норми та правила поведінки жінок і чоловіків, що ґрунтуються на традиційних очікуваннях, пов'язаних з їх статтю. Ґендерна ідентичність як аспект самосвідомості, що описує переживання людиною себе як певної особистості. Характеристика ґендерних стереотипів. Особливості ґендерної філософії. Поняття та характеристика ґендерних девіацій. Вітчизняні дослідження у сфері теорії ґендеру.
- * Тема 3. Ґендерна дискримінація, її ідентифікація та науковий опис.
- * Дискримінація: загальне поняття та види. Що робить захищені від дискримінації ознаки захищеними? Дискримінація за ознакою статі. Тест на ґендерну дискримінацію. Дискримінація де-юре і де-факто. Тягар доведення у справах про ґендерну дискримінацію. Проблематика множинної дискримінації: підходи до розуміння та кваліфікації. Вітчизняні не юридичні (філософські соціологічні, психологічні тощо), дослідження у сфері недопущення ґендерної дискримінації.

- * **Модуль 2. Юридичні дослідження заборони дискримінації та забезпечення гендерної рівності у світі міжнародних стандартів та національного законодавства.**
- * **Тема 1. Міжнародні стандарти у сфері гендерної рівності та недискримінації.**
- * **Пріоритет прав людини. Рівність громадян перед законом. Рівність незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними ознаками тощо. Принцип рівності чоловіка та жінки. Однакові можливості статей для участі в усіх сферах суспільного життя. Надання жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності. Надання жінкам рівних з чоловіками можливостей у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї. Конвенція ООН «Про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок», Цілі розвитку тисячоліття ООН. Конвенції Ради Європи «Про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами». Юридичні дослідження міжнародних стандартів у сфері гендерної рівності та недискримінації.**
- * **Тема 2. Нормативно-правові акти у сфері недискримінації та забезпечення гендерної рівності.**
- * **Конституція України. Кодекс законів про працю України. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків». Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні». Постанова Кабінету Міністрів України «Про проведення гендерно-правової експертизи». Наказ Міністерства соціальної політики України «Про затвердження Інструкції щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів». Рівні можливості. Заборона дискримінації. Позитивні дії. Гендерно-правова експертиза. Юридичні дослідження українського законодавства у сфері гендерної рівності та недискримінації.**
- * **Тема 3. Гендерна експертиза законодавства у сфері недискримінації забезпечення гендерної рівності.**
- * **Правова експертиза. Гендерно-правова експертиза нормативно-правових актів. Дотримання принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в нормативно-правових актах. Запобігання прийняттю законодавства, положення якого не відповідають принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Дослідження Постанови Кабінету Міністрів України «Про проведення гендерно-правової експертизи». Дослідження Наказу Міністерства соціальної політики України «Про затвердження Інструкції щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів».**

- * **Модуль 3. Юридичні дослідження заборони дискримінації та забезпечення ґендерної рівності у сфері праці.**
- * **Тема 1. Юридичні дослідження законодавчого регулювання недискримінації та забезпечення ґендерної рівності у сфері праці.**
- * Конституція України. Кодекс законів про працю України. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків». Закон України «Про відпустки». Забезпечення жінкам і чоловікам можливості рівних можливостей у реалізації права на працю. Забезпечення жінкам і чоловікам можливості суміщати трудову діяльність із сімейними обов'язками. Здійснення рівної оплати праці жінок і чоловіків при однаковій кваліфікації та однакових умовах праці. Вжиття заходів щодо створення безпечних для життя і здоров'я умов праці. Вжиття заходів щодо унеможливлення випадків сексуальних домагань на роботі.
- * **Тема 2. Дослідження наукою трудового права заборони дискримінації та забезпечення ґендерної рівності у сфері праці.**
- * Дослідження наукою трудового права забезпечення рівності прав працівників як принципу трудового права. Дослідження наукою трудового права недопущення дискримінації у сфері праці як принципу трудового права. Дослідження наукою трудового права конституційних засад ґендерної рівності в Україні. Дослідження наукою трудового права теоретичних засад реалізації ґендерної рівності у трудовому праві України. Дослідження наукою трудового права правового регулювання недопущення дискримінації у сфері праці за трудовим законодавством України. Дослідження наукою трудового права заборони дискримінації у сфері праці. Дослідження питань недопущення ґендерної дискримінації на роботі у звітах громадських організацій.
- * **Тема 3. Ґендерна проблематика в освітніх програмах закладів вищої юридичної освіти**
- * Репрезентація навчальних компонентів з ґендерної проблематики в освітніх програмах закладів вищої юридичної освіти, зокрема, в освітньо-наукових програмах підготовки докторів філософії. Зміст ґендерних навчальних курсів з ґендерної проблематики в освітніх програмах закладів вищої юридичної освіти. Специфіка викладання навчальних дисциплін з ґендерної проблематики в закладах вищої юридичної освіти, зокрема, при підготовці докторів філософії.

ДЯКУЮ

за

увагу!

